

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

БРОЈ 10 сент.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сент.

Једна комедија

— Дискусија о реформама —

У Берлину се ових дана одиграва једна веома смешна и глупа комедија, какву су могли измислити само кајзер и његови помагачи Батман Холвег и Хинденбург. Комисија рајхстага, састављена из представника свих странака, а под председништвом познатог дворског социјалисте Шајдемана претреса питање о уставним реформама у Немачкој.

Сазезничка штампа указала је још одмах у почетку, да је ова дискусија о реформама један обичан и провидан маневар, да се покушају обманути руски социјалисти, не би ли се ови склонили, да отпочну кампању у корист засебног мира. Образовању реформне комисије претходиле су манифестације, које су имале чисто економске узроке, а којима је немачка влада преко својих органа покушала дати политички карактер. Али, извесни немачки листови подигли су свој глас против ове немислене комедије и истакли су, да «немачки народ не тражи реформе већ хлеба».

То се уосталом јасно показује и у самом току дискусија ове чудновате комисије. Четири групе рајхстага тражиле су, да рајхстаг заседава за све време рата и да он контролише и санкционише све поступке владе. Социјалисти су захтевали, да

се образује нарочити суд, пред који ће канцелар моћи бити позван и да канцелар буде одговоран за све поступке кајзерове. Ти су захтези изнети на један категоричан начин, али чим је Хелферих отворио уста и изјавио, да се кајзер и канцелар неће моћи сложити с тиме, захтев социјалиста је одбачен, а три остале странке: католичка, прогресивна и народна измениле су свој захтев у смислу, да се рајхстаг не може распуштати ни одлагати без његова властита пристајка. Из овога се најбоље види, да је дискусија о реформама једна проста комедија.

Немачка влада рачунала је да ће комедијом са реформама моћи обманути Русију и склонити је да закључи засебан мир. Али су руски патриоти, који руководе данас судбином Нове Русије прозрели одмах немачки маневар, и немачка штампа констатовала је са огромним разочарењем, да о неком миру са козом Русијом не може бити говора. Међутим комедија са реформама, објављена на велика звона, мора се ипак одиграти због самог немачког народа. И она се гатаваља. Ток дискусија комисије рајхстага потврђује данас јасно, да су Савезници имали право, кад су у аустро-немачким реформама

гледали само обичан блеф и маневар.

Страна штампа

Лењин и руска јавност

«Рускаја Воља»: «Ми не правимо велику разлику између Лењина и бившег министра председника Штирмер», пошто обојица покушавају, да Русији наметну по сваку цену сраман и штетан мир. Кад би се остварила политика Лењина и његових присталица, она би као последицу могла имати само војнички пораз Русије, раскид са Савезницима, коначан триумф Виљемов и преображање Русије у немачку колонију.»

«Новоје Времја»: «Руски народ неће разумети никад психологију Лењина и његових пријатеља, јер пажња немачке владе према њему несумњиво је доказ, да је његов повратак у отаџбину пријатан немачким политичарима.»

«Вечерње Времја»: «Сви су социјалисти огорчени због држања и говора Лењина и због његова триумфална пута кроз Немачку. Никада човек, који се користи заштитом двеју земаља и два велика светска злочинца Виљема и Хинденбурга неће моћи задобити симпатије руског народа, нити га приволети својим идејама.»

Криза у Скандинавији

«Социјал Демократен» (Копенхаген): «Озбиљне економске тешкоће, од којих сада пате све три скандинавске земље изазвале су у Штохолму низ конференција полузваничног карактера, у којима су узели учешћа адмирал Линдман, швед-

ски мин спољ. послова и дански изасланици индустрије, трговине и земљорадње.»

Предлози мира

«Берлинер Тагеблат»: «Може се новом аустро-немачком предлогу мира упутити исти прекор као и првome: недостатак одређености и јасности. Целови рата ни су никако о-

предељени.»
«Швебите Тагвахт»: «Предлози аустро-немачког мира Русији без погледа су на успех, јер берлинска влада није одредила своје гледиште односно анексија. Ако се хоће закључење мира, немачка влада мора изјавити отворено да она неће анексије»

Изјаве Г. Миљукова

— Интервју дописника париског «Журнала» —

Петроград, априла

Био сам у могућности, неколико часова по своје доласку у Петроград, да разговарам са Г. Миљуквом, министром спољних послова.

Г. Миљукв, који је био један од главних твораца садашње ситуације, извесно је данас најпопуларнија политичка личност у Русији. Његова реч је од ауторитета и његов углед расте све гећма у свима круговима. Г. Миљукв, који као већина чланова владе, проводи цео дан и већи део ноћи у своје кабинету, примио ме је са највећом срдачношћу и на моја питања одговарао одмах и без устезања.

— У изјавама, односно ратних проблема, које је учинила Провизорна Влада — отпочех ја — објављено је, да слобода Русија не тежи за влашћу над другим народима, не жели да их види лишене њихових територија или народних добара. Треба ли из тога закључити, да се ти одричете сваког територијалног завојевања?

— Велике промене, које су се овде десиле, започео је Г. Миљукв, створиле су природно нове тежње. Руска демократија прима рат, који ће народе о-

слободити од самовладе и милитаризма и неоспорно је, да ће се дејство народног покрета који преображава нашу земљу, осетити у једном делу Европе. Али, ја вас могу уверити, да ми не мислимо изменити опште тачке споразума, који су закључени у прошлости. Ми ћемо тачно респектовати наше обавезе према Савезницима и нећемо ни у чему изменити уговоре, које смо учинили с њима. Шта више, пре него што би испитали решење разних проблема, повиклих из рата, гледајмо да задобијемо потпуну победу, коју желимо. За то ми морамо употребити све наше напоре и у овоме погледу, једнодушност у целој земљи је потпуна.

Мин. спољ. послова говорио је затим о унутрашњој ситуацији, која је свуда на путу побољшања.

— У фабрикама ратним, рекао је Г. Миљукв, резултати су много бољи. Војници су већ интервенисали код својих другова, радника и објаснили им, колико је њихова сарадња драгоцена и неопходна и они су послушали. По многим фабри-

Палим јунацима*

ФЕЛТОН

«Наши дани све су блеђи, а јунаци све су ређи!»

Допустите ми, драга браћо, да кореграмписника у толико: Да су наши дани све већи и већи, а јунаци су нам заиста све ређи и ређи. Али, посреда је факат: да се за велике идеје морају поднети огромна пожртвовања; да се за велика дела морају дати и велике жртве!

За велику идеју Хришћанства принете су страшне жртве, поднеше су грозне муке и велика искушења првих Хришћана

За основни принцип божанске науке: право и правду, слободу, братство и једнакост, по вољи свога Оца на крсту распети Велики Учитель и Спаситељ света, Исус Христос пролио је своју божанску крв и предао мученичку душу Оцу небесном.

За националну идеју српског народа сваки кутић српске земље натопљен је врелом крвљу српских јунака и орошен горким суззма српске нејачи.

За велику идеју Словенства и славу своје Домовине нештедило се лије обилна крв синова великог руског народа.

На олтар својих националних идеала приноси се велике жртве: Француске, Италије и Румуније у животима и крви њихових јунака.

За част и достојанство, за садашњост и будућност Велике Британије гину њезини храбри и поносити синови . . . . .

Ове посебне наше и наших савезника националне идеје сливају се у један заједнички циљ, идентичан са идејом Христове науке и идеалом просвећеног човечанства, што и јесте задатак садашњем страховитом светском крвопролићу: заштита права, правде и слободе од егзистичког германског империјализма.

У одрази од тевтонске турске и татарско-муслиманске најезде историја је забележила српско пожртвовање и

јунаштво на Церу и Космају, Лесковцу и Чачку, Кајмакчалану и Груништу; руско на Риги и у Галицији, на Кавказу и код Трапезунда; француско на Вердену и Марни; енглеско у Месопотамији; англо-француско на Сони; италијанско на Горици.

На овима и осталом крвавом попришту садашњег страховитог светског рата проливело се море крви, угашени су милиони драгоцених живота најбољих синова српског и руског народа и осталих наших јуначких савезника поради остварења својих националних идеала, ради ствари свеколиког просвећеног света.

Из нежине крви Сина божјег са мучилиштва првих Хришћана синула је светлост божанске науке Христове и обасјала целу васиону. Њзме су се кроз

20 векова загревале и одушевљавале стотине милиона људских душа. Праведним божјим судом кажњени су не само њихови гонитељи и мучитељи, него и цела једна нација, којој су припадали. Лишена је највеће благодети, највеће радости; лишена је кроз све векове своје Отаџбине . . . . .

Из крви и костију великих јунака наших савезничких храбрих армија поништиће национална слобода и независност народа за њих способних. Из њихових хладних гробова синуће топли светли зраци слободе целом човечанству. Они ће својом витешком крвљу искупити право и правду, слободу и једнакост културноме свету. Велико пожртвовање и тешко искушење садашње мученичке али историјске генерације биће

*) Говорено 11. окт. м. у Зетинљичком српско-руском гробљу на парастосу.

кама, радници нису далеко од тога да признају, да осмочасовни дневни рад не одговара потребама рата и може бити, да ће радници сами повудити повећање радног времена. Одлуке у овом смислу донеће се ускоро.

»За сада, наставио је министар, Провизорна Влада се занима пре свега дема капитализма питањима: 1) Употреба свих средстава за добијање потпуне победе; 2) што скорнији сазив Уставотворне скупштине, која ће бити израз народне воље.

»Што се тиче рата, наш задатак биће тежак, јер ваља целом једном новом организацијом заменити непотпуне службе старог режима. Уверени смо, да нам неће изостати никаква помоћ, на коју рачунамо. Треба да се зна добро, да револуција није никако ослабила наше војне снаге, чији је полет само увећан патриотским одушевљењем, које се свуда испољава. О томе смо добили још један нов доказ. Јуче је једно изасланиство прве армије дошло да поздравља Провизорну владу.

У адреси, коју су нам предали налази се одлука те армије, да се рат настави до коначне победе, макакве биле жртве за постизање тога резултата. Не треба дакле сумњати у морал трупа, који је одличан.

Што се тиче уставотворне скупштине, ми радимо на томе живео, али треба најпре припремити извођење општег гласања. То је тежак и педантан посао, на коме ради нарочита комисија, састављена из свих политичких група.

— Уставотворна скупштина моћи ће се дакле сазвати тек после рата?

— О не, одговорио је г. Милуков, јер знамо ли ми, кад ће се рат свршити? Ми о томе не знамо ништа. Зато, чим буде техничка припрема око сазивања грађана довршена, ми ћемо се користити првим zgodним моментом, т. ј. периодом замишљања на фронту, да би приступили изборима за уставотворну скупштину, која ће представљати душу нове Русије.

(Пол Ерио).

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 25. априла

У току претпрошле ноћи и јуче у јутру одбијена су три непријатељска против напада на положаје грчко француских трупа. Јуче, и поред мале и кише артиљерија је потезала своју интензивност на фронту од Струме до Преспанског Језера.

Француски коминике

Париз, 25. априла

Претпрошле ноћи Немци су вршили против нагаде у области северо-источно од Сасона и код Шемен де Дам; велики немачки налети одбијени су ватром артиљерије и митраљеза. Одржани су сви нови задобивени положаји. Непријатељ је претрпео тешке губитке. У току ових операција Французи су голежали број заробљеника који сада прелази цифру 6200. Французи су дакле, у току операција од 3. априла заробили 29 000 војника.

поуздана гаранција за добру будућност потомства.

Визовнике садашњег огромног крвопролића, поданике осиног Кајзера и његових спрежника постићи ће судбина старог Израјла. То ће бити праведна пресуда неуматног небесног судије и оштрога мача витезова Споразумних сила и њихових храбрих савезника . . . . .

Браћо моја, и прошлост и садашњост српскога народа крвава је и мучничка. Сваки Србин био је увек увезан у жарки патриотизам српскога народа и у беспримерно пожртвовање и јунаштво наше узданице, витешке српске војске. Али смо исто тако били угрени, да је ипак снага Србије недовољна да одоли најезди непријатеља, који су је са свих страна окружавали. Па опет ниједан

Париз, 25. априла (доцније)

У току јучерашњег дана Немци нису поновили своје нападе у области северно од воденице Лафо-а и Шемен-де-Дам. Артиљеријска јака борба нарочито у правцу Ертебиз и га сектору Краона, где су Французи учврстили своје положаје на платоу Калифорни. Према изјавама немачких војника који су заробљени на том делу фронта, четири свежа пука која су учествовали у неуспелим нападима претпрошле ноћи, претрпели су огромне губитке. Северо-западно од Ремса Французи су у једној локалној операцији прширили своје положаје јужно од Сабинела. Заробљено је 98 војника и два официра.

Енглески коминике

Лондон, 25. априла

Јуче ујутру била је жига борба на Ханденбурговој линији и

Србин није очајавао. На против, са пуним поуздањем гледали смо у лепу будућност свога племена. Знали смо да се осем Бога о Србији брине свагдашња заштитница Словенства, мила и драга наша сестра, силна и моћна Русија. И није нас нада изневерила. Када је 15 јула 1914 год. вандалски халакнула на Србију њезин и целог Словенства вековни непријатељ А. Угарска, храбре армије братскога нам рускога народа похитале су у помоћ браћи својој. Па ево и сада са далеког севера дошле су на солунски фронт да са браћом Србима и осталих савезника јуначком војском припомогну што скоријем ослобођењу поробљене Србије и коначном уједињењу Српства.

Пред нама су хумке палих јунака у том првом тешком

сточно од Билекурз. Наше су трупе напредовале на запад у правцу села и задобиле известак број војника. Непријатељ је претпрошле ноћи после јаке артиљеријске припреме извршио напад са бомбама на нашу прву линију северно од Оли, али је био одбијен.

Јуче после подне непријатељ је извршио против-напад са јаким снагама на наше нове положаје јужно од реке Сушца. Први налет је доспео до ивице наших ровова али је уништен пушчаном и митраљеском ватром а потпорне немачке снаге тукла је изаша артиљерија која их је разјурила. Ни један Немачки није доспео до наших ровова.

Наша су авијатичари оборили шест немачких апарата од којих је један пао у наше линије. Један немачки аероплан је био приморан да се спусти на земљу. Три наша апарата се нису вратили.

Румунски коминике

Јаш, 25. априла

На граница западно од Молдавије непријатељски су одредили два маха покушали да се приближе руским рововима у долини Изуле. Артиљеријска и митраљеска ватра омела им је циљ. На Пути и Серету артиљеријска борба. На Дунаву руска је артиљерија бомбардовала Карван.

Оборен је један немачки аероплан у борби са руским авијатичарем. Авијатичари су заробљени. Једна ескадрила аероплана бомбардовала је непријатељска стоваришта и бараке у Фоскани.

СПОРАЗУМ И АМЕРИКА

Балфуров говор пред конгресом

Лондон, 25. априла

Један телеграм из Вашингтона јавља: Г. Балфур и остали чланови британске мисије посетили су прешле суботе амерички парламенат. Г. Балфур је ту пред конгресом држао говор. Председник Вилсон присуствовао је седници. Обраћајући се члановима парламента, г. Балфур је рекао:

Два велика скупа, амерички парламенат и британски Доњи Дом, које данас моја присутност чвр-

подоузећу али светом задатку. То су само један део жртава германскога беса и бугарскога злочина. Словенска братска љубав и хришћанска дужност и купили су нас на овом светом месту, да се помолимо Богу за мир и покој племенитих душа наше браће; да учинимо помен и ојамо заслужно поштовање светим сенима наших ратних другова палих за славу и част својих домовина, за величину и будућност Велике Србије! Браћо по крви и вери, по осећајима и тајњама, по историјским традицијама здружени на бојишту ево их заједно и у загробном животу, где један поред другог вечни сан проводе.

Да се обратим вама, нашим дичним јуначима, синовима племенитог српскога и великога рускога народа. Али, ви ме не

сто спаја, је у скупови који представљају највеће демократске принципе које ми сматрамо као једину гаранцију будућег светског мира. Сви велики скупови који управљају у овом моменту великим народима уређени су било на америчкој, било на енглеској пракси, било на обема једновремено. Част коју је у овој прилици учинио британској мисији овај скуп неће никада бити заборављена. Инстинктивно осећамо да преживљујемо један од најозбиљнијих момената и оно што се сада дешава на једној и другој страни Атланског Океана представља везу највећих слободних народа против агресије војног деспотизма.

Ми се не боримо само против деспотизма немачког типа него и против сваког другог деспотизма као и против сваке завојевачке тежње. Ми смо сазнали из искуства да има још једна сила у свету, која се је решила да уништи све изворе цивилизације и да постаје материјални и морални господар свега. Против те опасности, ми слободни народи загледне цивилизације, морали смо се удружити. Због те велике ствари ми смо се одлучили на борбу и боримо се још раме уз раме. Ми ћемо сигурно победити и наша ће деца сматрати тај датум као дан када су се демократије учврстиле.

Англо-француско напредовање

— Последнице надирања —

Лондон, 25. априла

Познати војни шведски критичар Фејлер, пише у «Сундеј Тајмсу» да су Лан блокирале са севера енглеске трупе које оперишу дуж линије Лана и јужно дуж платоа Вими који је ту скоро заузет.

Непријатељ је са свим потиснут из Арле ан-Гоел и из Фресноа. Заузеће ових села показује напредовање ка утврђеној линији која има за центар Дене. Ово напредовање има за објектив железничку пругу Арас Дене, линију код Скарпе и њен канал. Енглеска се офанзива простире

беге моћи чути, јер вас скрива ледена рака и покрива трошна земља. Ипак ћу вам толико рећи: да нисам ја први, нити ћу бити последњи Србин, који ће се поклонити пред вашим светим успоменама који ће вам изрећи од свега срца: Хвала вам! који ће се топло молити Богу за покој вашим племенитим душама. То ће поколења једно другом у аманет предавати. То ће бити дужност и српске историје. И ви бл мени хтеди нешто рећи, али не можете. Ја вас разумем, ја полаћам вашу жељу, управо ваш аманет својим ратним друговима: да продуже ићи и даље крвавим путем, којим сте заједно ишли; да што пре раскину тврде душманске ланце окова наше домовине; да однесу ваш поздрав ослобођеном Српству и ва-

до на линији Арле-Оли-Гаврел која сачињава лево крило напада и спаја се са десним крилом у правцу Шеризи.

Центар немачког отпора против овог удвојеног напредовања налази се око села Ре на Скарпи. Успеси које је десно крило постигло нарочито су интересантни јер су дозволили Енглецима да дођу у директан контакт са једним од главних дефанзивних немачких положаја на фронту Дене: то је чувена линија Вотан која се пружа од Доакура на север ка Канту на југ.

На сектору Камбре нападају се једновремено три линије. Линија на северу је линија Арас-Камбре која се савија на северо запад и пролази у околини Шеризи. Централна се линија пружа на запад и исток од Бапома и Камбреа. На овој је линији било генерално напредовање и Енглеци су заузели Буреј који се налази на 15 километара од Камбреа. Трећа линија која иде од Пероне ка објективма офанзиве помакла се напред ка Вилдеу, Конелие и Тресколу.

На овој линији трупе су гашиле на врло јако утврђене дефанзивне немачке положаје који се налазе код Шелда. Оне угрожавају утврђено место Маркоан које доминира Камбреом.

Енглеци притискују са свију страна отпорни центар са севера код Григура Филоа. Французи нападају ово место са југа код Урвилера. Једновремено напредовања достижу до друма Хам-Сен Кантен. Ако се британско напредовање настави на овоме месту непријатељ се мора, под врло тешким околностима, повлачити. У том случају напуштање једне серије висова или мали један слом довели би Немце у врло тешку ситуацију. Цела би се линија морала напустити, па и Лал који служи као центар, и све белгиске обале.

Кина и рат

— Значај њене интервенције —

Лондон, 25. априла

Интервенција републике Кине светскомт конфликту није на одме. Републиканска влада одлучила је да што више помогне Споразуму. Кинеска је војска довољно обучена, снабдевена и дисциплинована. Она има велике резерве

шим узвелењим породицама, да их утеше и у ваше име замоле да не тугују за вама, јер сте пали на светој дужности: за слободу свога народа, за величину своје домовине.

А шта да кажем вама браћо нашој, синовима племенитог и витешкога рускога народа? По језику лако би се споразумели, али ме ви не можете да чујете, рачије због даљине ваше велике домовине а сада због дубине ваше раке. Так дођосте, тек се упознасмо, па се сада овако разговарамо. Одмах падосте на бојишту од несретне и неблагоприятне бугарске руке. Зар је то дуг захвалности проклетога бугарскога народа према својој ослободитељци? Зар се тако одуђују деца мајци својој? Зар је то био једини пут и начин да се наша браћа Руси увере,

и добру санитарску службу. Из кинеских војних школа излазе годишње око 10.000 подофицира и близу 5000 официра, а у случају потребе овај број може и да се упетостручи. Кина има такође довољно арсенала у којима гаје дању и ноћу више од 20000 људи.

Народна богатства дозволиће лако Кини да може прибавити потребан материјал за производњу муниције и другог оруђа. Радна снага по ратним и приватним радионицама је

такође велика. У Француској има 5—6 хиљада кинеских радника а у Русији 15—20 хиљада. Кинеска влада сада регрутује још 80 000 радника, услед чега су голландци централних сила годнели званичне представе. С друге стране има више од 60 000 људи, који су на трговачким лађама целога света а нарочито: Енглеске, Сједињених Држава и Француске, као мрғари, механичари и т. д. Улазак Кине у рат није од мале важности.

Дневне вести

Одликовање.

Јуче је генерал Сарај одликовао орденом командера Лагије Часте главног интенданта Метаса и пуковника Буена. Одликовао је такође крстом официра легије части неколико команданата батаљона и једног лекара.

Лажан новец.

У околини циркулишу од неког времена лажне драхме од калаја. Скрећемо пажњу нашим војницима и осталој публици да обраћа пажњу при пријему новца. Ове фалсификоване драхмe су нешто лакше и имају дручки звук а иначе по боји се слабо разликују од сребрних.

Измена репертоара.

Позориште „Тоша Јовановић“ због болести г. Косте Илића одлаже заказану представу Цезарев Тестамент. У четвртак 27 ов. мјца даје се омиљена Ивкова Слава. Калчу игра г. Др. Гошић, Некога г. С. Станојевић.

Концерт.

Позориште „Тоша Јовановић“ приређује велики вечерњи концерт, уз суделовање целокупног оркестра музике Краљеве Гарде и Хора Богослова а у корист интернираних и заробљених Срба у непријатељским земљама. Дан концерта и програма објавиће се доцније.

Једна исправка.

У јучерашњем броју нашег листа изашла је једна омашка у чланку »У Русији.« У место забрањена треба да стоји уз-

колико српски народ вековима трпи и страда од мучкога и лукавога, од зликовачког тартарског племена на Балкану, које је ето сада са свога монголскога лица скинуло и словенску маску?

Вима је свакако тешко што мачички сан боразите далеко, да неко од своје домовине, што га наше гробове не могу доћи ваше ојажене мајке нити ваше миле сестре. Али будите уверени да ће оне наћи замене. Српски народ у срдшности и будућности биће вам захвадан. Српска деца често ће обилазити ваше гробове, закрити их српским цвећем и оросити сузама захвалницама.

А по речима песника:
»Благо гробу и у тами што се сјаји

деца је по школама наставу рутенског језика као и настава украјинске историје и географије.

Пажња.

Виши официр који је од мого рођака Милорада Ристића благајника Народне Банке примио у Марсељу аманет за мене, молим да ми се јави на пошту бр. 20 како би послао к њему лице за пријем пакета; или ако му је лакше преда г. Радојловићу начел. вој. поште у Солуну. Пуковник Љуб. А. Недељковић.

Солунски биоскопи.

Провизорна влада издала је наредбу свима овдашњим биоскопима да почев од 1. маја од свих гледалаца без разлике наплаћују нову таксу т. е. ратни прирез у износу 30 од сто од улазне цене. Поред овога, наплећиваће се и даље досад постојећа владина такса од 20 од сто.

Према томе, извештава се публика да ће за похођење биоскопа имати да плате следећу улазну цену:

Цивилни: прва класа 1 25 (улазница 0,80, такса 0,20, прирез 0,25), друга класа 0 70 (улазница 0,45, такса 0,10, прирез 0,15).

Војска: прва класа 0 70, (улазница 0,45, такса 0,10, прирез 0,15); друга класа 0 50, (улазница 0 30, такса 0,10 прирез 0,10).

Ложе: 4 50, (улазница 3, такса 0 60, порез 0 90), бесплатне карте: 0,45, (такса 0 20, прирез 0 25).

Где кандило припаљују нагаштаји!
Слава вама вечна! памјати!
Божа Ј Јокановић

САОПШТЕЊА

Свет. Николић пеш, потпоручник моли Др. Борђа Сибера да му се јави на адресу 2 чета 3 бат. пошта 40

Стеван Нешић поштар 999 моли за извештај о Јовану сину Ђермана Јовановића војног чиновника из Београда. Јован је ђак, рођен 1896. год Ко би што знао о њему, молим да ме извести где се налази или сам Јован јави.

Траже се Милош Радовановић артил. капетан и Светозар Николић арт. поручник, да јаве своје адресе Миловану Ристићу професору (на раду у Министар Ун. Дела), како би им достаvio поруку свога кума Живојина Павловића заробљеног арт. капетан у Ашху.

Благодарност.

Приложио Владином Комесарима:

Г. Гулд мајор командант 238 Енглеске Компаније у Лемберту — 100 драхми преко музике Краљеве Гарде, да се подели сиротим српским избеглицама.

Владими Комесари и овим путем изјављују у име српских избеглица своју благодарност племенитом дародавцу.

Из Канцеларије Владиних Комесара 24. Априла 1917. године Бр 1512 — Солун.

Позивају се

Да представу или јаве тачне адресе канцеларији В ад. Комесара у Солуну и то:

Милутин Јеленић делов. општ. по акту бр. 1536.

Величко Баковић учитељ по акту бр. 1532.

Василије Дмитријевић служитељ поште Кавадарске по акту бр. 1224.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — »Естија« напредује кругове који су припомогли да се усаме Грчка и који сада траже, мало доцкан, да се приближи Споразуму.

Париз. — Коминике који је штампа публиковала о савезничкој конференцији која је држана у Паризу 20. и 21. априла каже да су претресана сва питања која се односе на вођење операција у Француској и на истоку и да је постигнут потпун споразум између влада.

Цирих. — Један лист из Минхена јавља да је команда првог корпуса била приморана, услед немилосрдног држања девојака баваркиња, да повећа напоре женама које одржавају везе са ратним заробљеницима. По новој наредби преступнице се осуђују на годину дана затвора, и 1.500 франка козчане казне.

Цирих. — »Швабише Т. гев хт« констатује да аустро-немачки предлози о миру не могу успети јер брлинска влада није тачно одредила своје гледиште што се тиче анексије. »Ако хоће постити закључање мира са Русијом — додаје лист — немачка влада треба да изјави да не жели анексију«. »Берлинер Тагблат« каже: »Новом аустро-немачком предлогу о миру може

се пребацити оскудица у тачности и јасноћи«.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 25. априла. 24. априла ништа важно.

Нереди у Цариграду

Лондон, 25. априла
Јављају из Амстердама: »Нереди су избили у Цариграду приликом доласка једног контингента рањеника са фронта Месопотамије. Маса је опколела војну болницу, пљујући и грдећи немачке офицере и пуцајући из пушака тражили су хлеб. Више војника улазећи у болницу викали су: »Издали су нас Енвер и Немци.« Два немачка капетана, излазећи из болнице, зостављана су. Жене су демонстрирале пред министарством војним. Мржња према Немцима све је већа. Енверу прете смрћу, ако не да оставку.

Немци дезертирају

Амстердам, 25. априла.
Једна група од 5—600 немачких војника покушала је да пребегне у Холандију. Немачке власти послале су улане да их спрече. Развила се борба, у којој је са обе стране било око 30 рањених. Осморица, лако рањених, побегли су у Холандију.

Потпун споразум

Лондон, 25 априла
Из Њујорка јављају »Дејли Крониклс«: Постигнут је споразум између англо француских мисија и Сједињених Држава односно вођења рата и новог тока који ће узети операције. Америка ће све снаге употребити у борби против сумарена. Идући месеци биће критични за Немачку. Предузете су и друге мере ради појачања немачке блокаде. Обезбедиће се сасвим снабдевање из Америке савезничких земаља.

Мађарски социјалисти

Берн, 25. априла
Ономад је мађарска социјална демократија држала тајан скуп, на коме су биле представљене 28 провинцијских организација. Било је свега 108 делегата. Скуп је донео резолуцију којом тражи од мађарске вла-

да прила у хотел »Серезу« бр. 28 Ако је пакет код њих нека га пошаљу на адресу Вукићу Виђићу поручнику пошта 111, ако су случајно у Солуну нека предаду моме брату Стеви Извоковићу у штампарији »Велике Србије«.

Божидар Михайловић, пређе обуђарски раденик код Јосифа Фрида — Београд нека се јави г. Исаку Адањи код Браће Алкалаја Солун. Тако исто, ако ко штогод о њему зна, молим да јави на горњу адресу, који ће Божидара извести о његовима у Србији.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Књижики мајор Драгомир Ј Голубовић моли своје пријатеље, познанике, рођаке и све добе и племените људе у Нишу, да му прихвате и очувају три

де: укидање свих ограничења, право ск пова, слободу штампе и да централне државе поднесу искрене предлоге за мир, како би се рат завршио.

Акција Америке

Вашингтон, 25. априла
Америчка влада предузела енергичне мере за рат. Министар трговине овлашћен је да за неутралне државе регулише извоз, који ће бити смањен. Г. Адамсон председник трговинске комисије поднео је предлог, да сваки извоз и а да одобри само председник. Усвајање ове мере значило би укидање извоза за неутралне земље.

Јужна Америка и рат

Рио де-Жанеире, 25. априла
Становништво је поценило сјаву »међународне лиге мира«, у којима се Бразилија саветује да не улази у рат.

Буенос Ајрес, 25. априла
»Насион« пише: Аргентина не може и даље остати равнодушна, када се њена савезница Бразилија спрема за акцију.

Најновије вести

Лондон, 25 априла. Званичне вести из Петрограда јављају да је услед потпуног постигнутог споразума између свију савезничких руских странака, свака реакција спречена. Влада Думе је дала неколико објашњења комитету радника и војника поводом последње ноте Г. Миљукова, која је упућена савезницима и која је сматрана као потпуно задовољавајућа.

Берн, 25 априла. — И поред жаке опозиције Хелфериха, комисија уставних реформација једнодушно је усвоила да призна одговорност канцелара пред Рахстагом.

Париз, 25 — Из Петрограда јављају да су 102 заробљена официра, по пореклу Пољаци, упутили г. Гучкову следећу депешу: »Уверени да ће глас пољског народа који жели да обрезује војску искључиво од Пољака, наћи код вас топао пријем, ми изјављујемо да смо готови да се боримо за слободу народа и да ставимо нашу руку у снажну руку велике и братске Русије. За нас би била част да први уђемо у редове прве пољске армије која ће се организovati.«

Вашингтон, 25 — Парламент је изгласао закон против шпунувања са 200 гласова против 105.

Петроград, 25. — Раднички комитет упутио апел земљи у коме ће објаснити опасност које прети Русији ако она не настави борбу до краја.

мала сичића који су остали сирочићи без своје добре и миле мамице Живке која је умрла на Бадњи дан пр. год. у Нишу.

Сваког овог ко буде ма шта за моје малишане урадио само да се сачувају и одрже, поред накнаде и вечите благодарности и признања, сматраћу за најближег свога.

Сваки родитељ може већ памити тугу и бол оца кад својим малишанима не може лично помоћи, ма да ради све, да им се живот олакша. С тога молим свакога, да им се нађе у овој прилици.

Настасији Бозовић, Београд, јавља Никола Ј. Бозовић пошта бр. 52 да је жив и здрав, новац послао у фебруару и редовно ће слати о пријему новца нека ме извести, нека ме извести тачно о свима Одговор преко Београд. Новина или Црв. Коста.

Нове књиге

Ишле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипића. Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Црпе. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Војур. Српска читанка. Приредиле: Љуб. Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л. Вркића, новинара, у уредништву »Велике Србије« у Солуну, на чију се адресу треба обраћати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића царина, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У књижари српских књига уз ресторацију »Београд« у Солуну;

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да сакупља претплату и врши поручења.

Лекар за унутрашње болести

Д-р Алексопулос К.

бив. лекар у скопљ. болници прима у своје стану, ул. П. Мелас 21, (близу Команде Места) од 8—10 и од 2—4 свакога дана.

Сиромашне српске избеглице лечи бесплатно.

Противу

ревматизма, артритиса, болова зглобова, крста и других болести употребљује се и лечи успешно МОСКОВИТИН, једини радикални лек, кога су за таквог признали сви здравствени савети и који је награђен на свима европским изложбама.

Краљеви, принчеви, професори универзитета, директори европских клиника признају лековиту моћ МОСКОВИТИНА и препоручују његову употребу.

На продају у апотеци Мароко, булевар Ники Н. 19 и у Париској апотеци, улица Вензелос Н. 8.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гјбаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ћулбастаја и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану, ул. престолонаследника Ђорђа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Поткожно убригавања Неокатварзана као и новог француског препарата »Галил« противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Књижара

РАДИУМ

Улица Вензелос 7.

Има све врсте илустрованих листова, забавних књига: француских, енглеских и талијанских. Продајна цена као у Француској.

Велики избор хартија за писма, Сатова, артикала и прибора фотографских најпризнатијих фабрика »Кодак« и »Лимијер«.

Извршује све фотографске радове за 24 часа. Огромне стовариште парфимерије и артикала за туалету.

Разне робе стакларске, посуђа и кухињских потреба. 2—30

Ко једном попуши цигарету »Салоника« тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро -- Александрија --- Солун

Најбоље и најкукусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првм највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуванџиницама, нарочито »Миродато« и дуван за луле.

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К^о ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушема Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Париска хируршка зубна клиника Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички радови извршују се у кратком року и најсолидније.

СОЛУН, улица Птоломеон 37, угао улице Вензелос 97.

Српско Трговачко Друштво а. Д.

СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа »Пате«.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама поштанским упућницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50